

Министарство животне средине и просторног планирања АГЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ЖИВОТНА СРЕДИНА У СРБИЈИ - ИЗВЕШТАЈ О СТАЊУ У 2009. -

**Министарство животне средине и просторног планирања
АГЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ**

**ЖИВОТНА СРЕДИНА У СРБИЈИ
- ИЗВЕШТАЈ О СТАЊУ У 2009. -**

**ОСНИВАЊЕ ЦЕНТРА ЗА УПРАВЉАЊЕ
ЖИВОТНОМ СРЕДИНОМ У СРБИЈИ**

**EMC Project:
Setting up Environmental Management Center in Serbia,
Grant number SRB-10/0124**

Предраг Јовановић

www.sepa.gov.rs

Проблеми и изазови

Премошћење несклада између прокламованих политичких циљева и стварног достизања циљева одрживог развоја.

Обимни захтеви ЕУ за извештавањем. Примена европског законодавства ће нужно захтевати додатне капацитете, време и финансијска средства.

Једноставно досадашње еко-извештавање неће бити довољно у процесу хармонизације са прописима ЕУ, посебно у зонама где је индустријско загађење екстремно и угрожава здравље.

Пораст броја загађивача и обима емисија.

Жеља за побољшањем ситуације, али ограничене могућности.

Пројекат који се овим проблемима обраћа је

ЦЕНТАР ЗА УПРАВЉАЊЕ ЖИВОТНОМ СРЕДИНОМ - ЕМС

Циљ пројекта

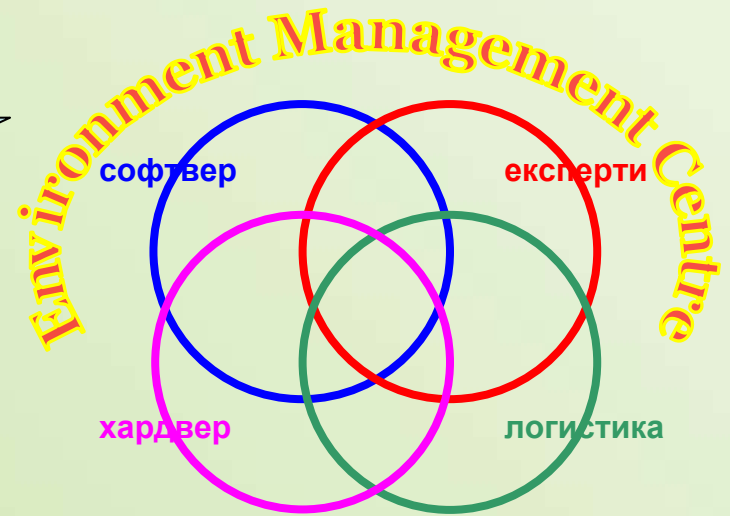
Главни циљ пројекта је успостављање ЕМС у Србији ради ефикасног мониторинга и извештавања о емисијама (укључујући Green Accounting) у оквиру Агенције за заштиту животне средине, повезујући пословни сектор, државне органе и институције ЕУ.

Сврха пројекта је повећање капацитета Агенције, приватне индустрије, јавних предузећа и владиних институција кроз развој организационе инфраструктуре ЕМС и софтверске подршке у којој су имплементирани модели мониторинга емисија и извештавања сагласно домаћим и ЕУ прописима.

Услуге које ће пружати ЕМС односиће се на извештавање али и на помоћ доносиоцима одлука у привреди и државној управи кроз обезбеђење релевантних података и информација потребних за квалитетно одлучивање. Пружаће се и експертске консултантске услуге у области заштите животне средине, посебно у односу на питања економски прихватљиве производње уз мање загађења (“Зелена индустрија”).

Пројекат **доприноси одрживом развоју** у свим аспектима јер пружа субјектима у Србији технологију и експертизу за надзор и управљање својим активностима са аспекта животне средине. Тиме се индустрији јача конкурентност и помаже да ради у складу са директивама ЕУ.

Начин решавања - приступ

Партнер шаље своје податке и добија назад извештаје, процене појединих случајева (“What-if” сценарио) и процене о могућности смањења емисија.

EMC обезбеђује партнерима информациону технологију и експертизу и заједно са њима ради на могућим и исплативим модификацијама производних процеса ради повећања ефикасности и смањења емисија.

Приступ и могућности

- ЕМС развија активности динамички, према потребама и развојном потенцијалу партнера/клијената.
- ЕМС помаже да се достигну што виши циљеви у односу на
 - оцењивање (environmental audits),
 - сертификацију (EMAS and ISO),
 - приступ тржишту сертификата емисије,
 - упоређивање (benchmarking) ефикасности ресурса појединих делова производног процеса итд.
- Институцијама јавног сектора ЕМС омогућава праћење укупних емисија и загађења за једну област или целу земљу – подршка извештавању међународних тела, односно општем и просторном планирању. Такође, помаже утврђивању исправног развоја неке области у односу на загађење и противмера за ублажавање неповољних ефеката.

Приступ и могућности

EMC помаже партнерима да израде поуздане еколошке извештаје

EMC са партнерима договара обим смањења емисија и начин реализације

EMC са партнерима утврђује ове амбициозне циљеве и атрактивност њиховог постизања (сертификација, усаглашеност са директивама ЕУ, повећање профита итд.)

EMC ће настојати да укључи банке, финансијске институције, локалне власти и др. у процес изграђивања свести о потенцијалним користима оваквих инвестиција (умањени еколошки ризици, смањење неекономичности индустријске производње)

Приступ и могућности

Стандардно извештавање – предузећа шаље податке у ЕМС, који се процесирају у релевантне извештаје које контролише особље ЕМС и шаље их назад предузећима. ЕМС након тога прави агрегатне извештаје које доставља Агенцији.

Ad hoc извештавање – клијент наручује од ЕМС посебан извештај заснован на сопственим или другим, њему доступним подацима. Такви извештаји могу бити коришћени за смањење емисија, за прелаз са веома опасних на мање опасне материје, одлуке о одржавању или замени опреме за производњу, итд.

Извештавање за потребе државних органа је ad hoc извештавање које може бити коришћено за дефинисање еколошке политике, за информисање јавности и подизање нивоа свести о еколошким проблемима.

Корист

- Контрола еколошког статуса
- Испуњење законских обавеза
- Захтеви тржишта, јавног мњења или саме индустрије
- Потенцијал за смањење такси, трошкова и ресурса
- Одређивање обима загађења/емисија
- Подаци високог квалитета (могу се пратити, историја промена, нивои приступа)
- Извештавање (локалне и централне власти, заинтересоване стране, тржиште итд.)
- Манипулација CO₂ квотама
- Маркетиншки разлози
- Сертификација (EMAS, ISO 14001)
- Побољшање еко-ефикасности
- Симулације и анализе (прогнозе, benchmarking, тренд анализе)

Партнери

Пројекат се финансира из средстава норвешке билатералне помоћи.

Донатор је

Министарство спољних послова Краљевине Норвешке

Главни партнери у пројекту су:

Агенција за заштиту животне средине,
као главни корисник и уговорна страна,

Министарство животне средине и просторног планирања и

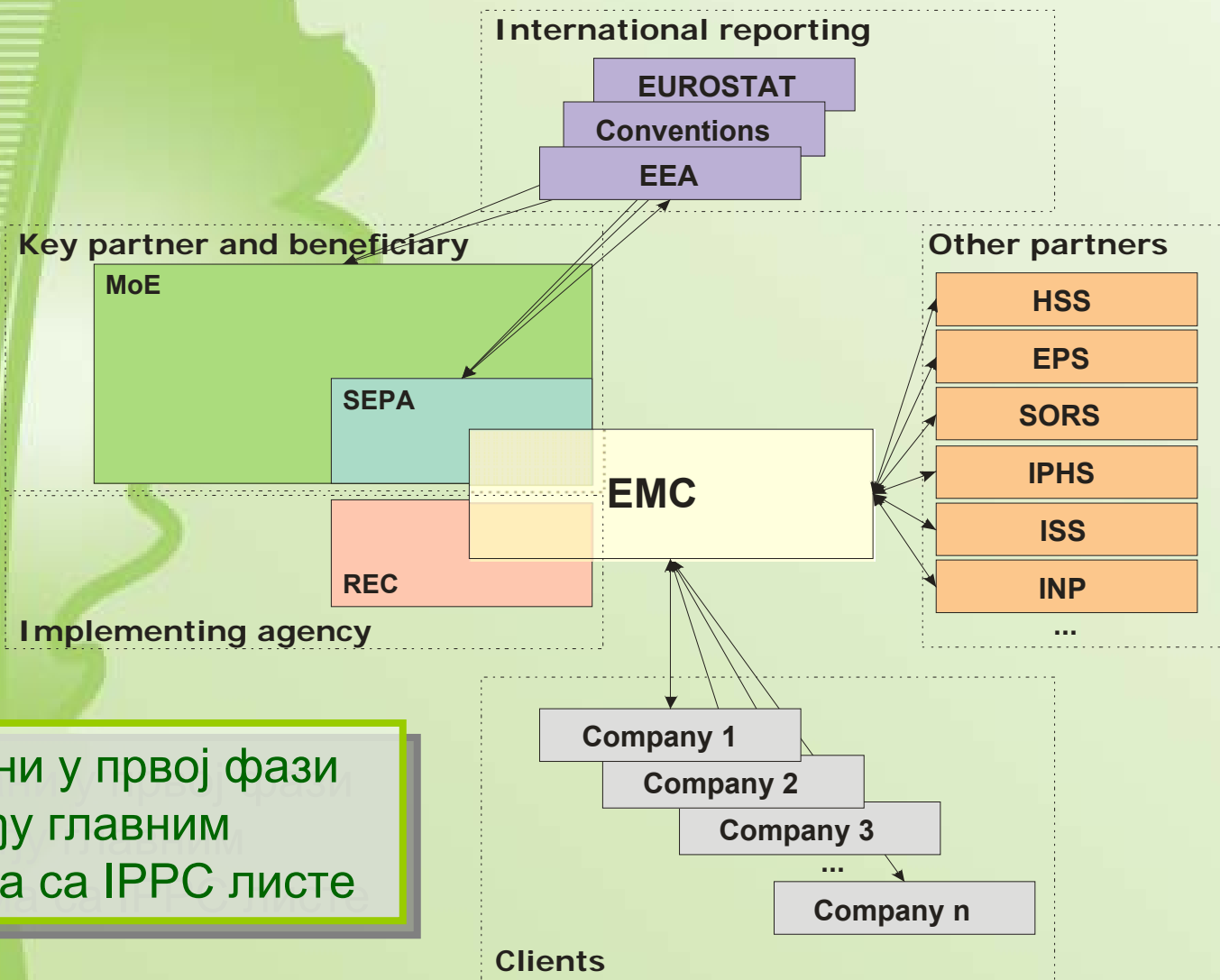
REC (Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe)
који има улогу имплементационе агенције

Заинтересоване стране

Остали партнери означени у пројекту су:

- Републички хидрометеоролошки завод Србије
- Електропривреда Србије
- Републички завод за статистику Србије
- Институт за јавно здравље Србије “Др. Милан Јовановић Батут”
- Институт за земљиште, Београд
- Завод за заштиту природе Србије
- Покрајински секретаријат за заштиту животне средине и одрживи развој Војводине
- Институт за биолошка истраживања “Синиша Станковић”, Универзитет у Београду

Партнери / клијенти EMC

Биће изабрани у првој фази пројекта, међу главним постројењима са IPPC листе

Испоруке - Резултати

1. Основан EMC

Индикатори испоруке:

- Формирана јединица за имплементацију пројекта
- Изабран директор и особље EMC
- Обезбеђен простор и набавка опреме
- У тендерској процедури набављен EMC софтвер и инсталиран
- Успешно спроведена обука за EMC особље

Индикатори резултата:

- Агенција и друге заинтересоване стране (stakeholders) још свесније потенцијала EMC и софтвера који је језгро информационе инфраструктуре
- Повећан потенцијал институција у Србији у односу на извештавање

Испоруке - Резултати

2. ЕМС је функционалан и пружа услуге клијентима

Индикатори испоруке:

- Владине институције и преко 200 компанија информисано о ЕМС
- Развијени критеријуми селекције
- Изабрано 10 партнера-клијената који ће користити сервисе ЕМС и користити резултате пројекта

Индикатори резултата:

- 10 клијената користи ЕМС сервисе за извештавање
- Партнери и клијенти ЕМС показују повећани интерес за ЕМС сервисе
- Унапређено еколошко извештавање у пословном окружењу у Србији
- Повећан капацитет за побољшање ефикасности ресурса и смањење емисије

Испоруке - Резултати

3. Повећан капацитет еколошких менаџера и проширена мрежа клијената у Србији и окружењу

Индикатори испоруке:

- Већи број семинара и обука организованих у Србији
- Већи број семинара и обука организованих у окружењу
- Велики број особа/организација заступљених на активностима обуке и унапређењу свести о потенцијалу ЕМС

Индикатори резултата:

- Повећан број потенцијалних клијената и партнера у Србији и региону Западног Балкана који су информисани о ЕМС и који имају интерес да испитају могућност репликације ЕМС у њиховим компанијама/земљама
- Повећан број потенцијалних клијената и партнера који разматрају могућу примену ЕМС сервиса
- Повећање размене искустава међу корисницима ЕМС која показује користи од коришћења ЕМС система и сервиса

Трајање, ресурси, буџет

Пројекат траје 30 месеци

Ресурси:

- REC,
- Агенција,
- испоручилац EMC софтвера,
- партнери-клијенти

Буџет: 2.850.000 € + допринос Агенције 20%

Управљање пројектом

Корисник донације (Contracting authority)

Агенција за заштиту животне средине

Имплементациона агенција

Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe

Project Implementation Unit (PIU) обезбеђује REC.

- Одговоран за управљање пројектом и имплементацију радних пакета.
- Чине га Project Manager (PM), Project Officer, Environmental consultants и Environmental Reporting Specialist

Управљање пројектом

EMC

Институција у формирању, резултат пројекта.

Чине га директор и сарадници.

Management Team

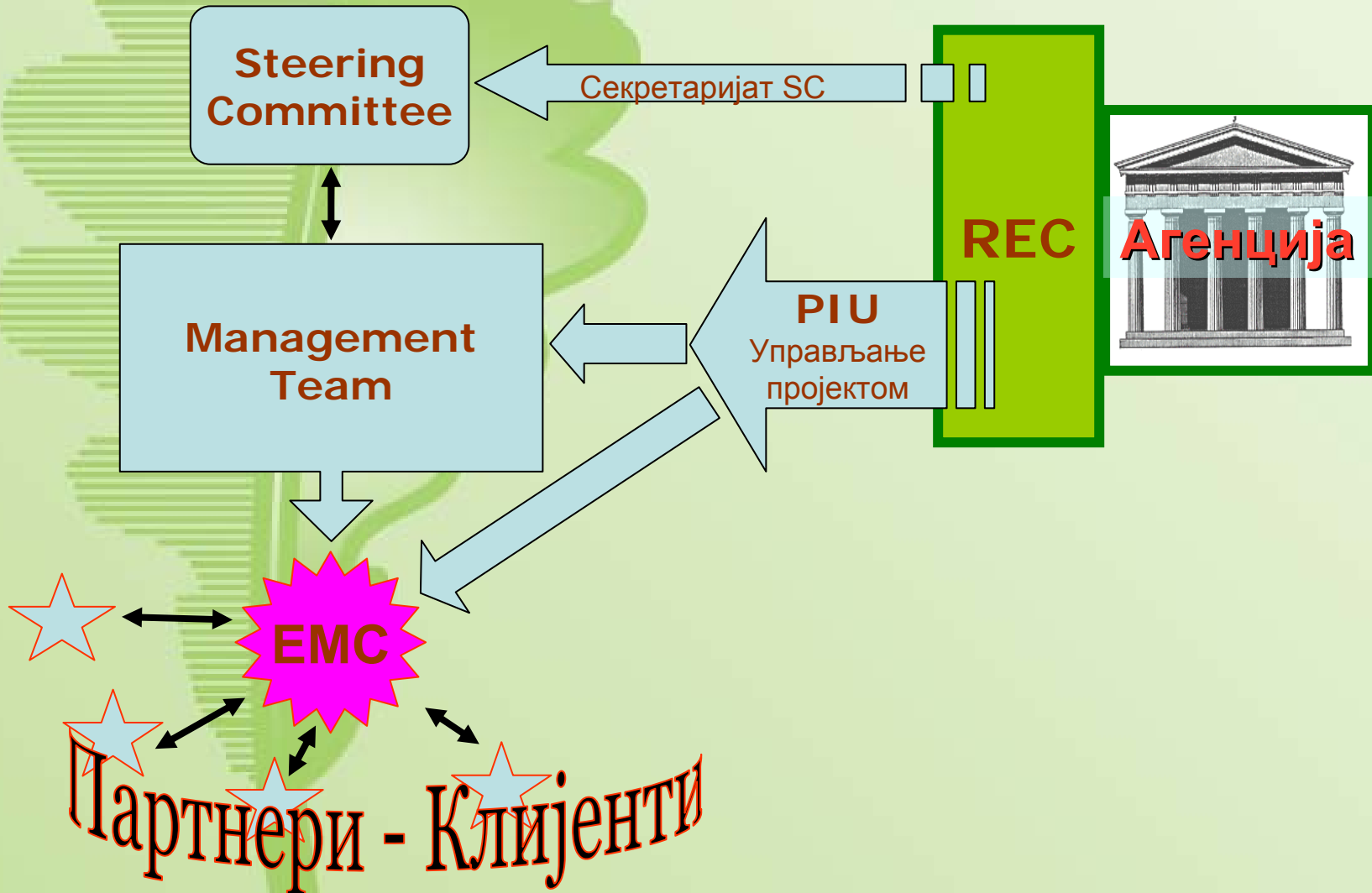
- Обезбеђује извођење пројекта и координацију између Агенције, REC-а и његове имплементационе агенције (PIU), EMC, испоручиоца софтвера и укључених експерата.
- Чине га PIU, директор EMC, представник испоручиоца софтвера и Агенције.
- Планира активности у сарадњи са релевантним организацијама и локалним партнерима. Припрема периодичне и годишње извештаје. Одговоран за практичну имплементацију пројекта.

Управљање пројектом

Steering Committee (SC)

- Усмерава и надгледа имплементацију пројекта. Даје препоруке и мишљења у односу на пројект.
- Оцењује имплементацију активности и интерно одобрава пројектне извештаје
- Чланови су један представник Министарства, два из Агенције

Организација

Одрживост

Пројекат пружа допринос одрживом развоју у Републици Србији

Стратегија одрживог развоја (Sustainable Development Strategy) Европске Уније ставља у први план

- Еко-иновације
- Ефикасност ресурса
- “Зелени” раст

Укупни регулаторни оквир ЕУ је усмерен на побољшање еко-перформанси производа у току целог животног циклуса, дакле и процеса производње

Експлоатација и одрживост пројекта

Пројекат предвиђа бројне активности везане за **дисеминацију** * резултата пројекта с обзиром да је она важна компонента свих резултата/испорука. У првој фази биће разрађен детаљан план активности (WEB сајт, логотип, презентације, чланци, брошуре, семинари, радионице, конференције).

Експлоатација резултата у току и након завршетка пројекта је поверена ЕМС. Током пројекта обезбеђено је финасирање ЕМС-а, а након завршетка пројекта ЕМС ће се финасирати из буџета и од продаје својих услуга клијентима. Пословни модел ЕМС (субвенционирани сервиси) ће бити развијен током пројекта.

*) планирани процес пружања информација о квалитету, релевантности и ефикасности резултата програма и иницијатива према кључним актерима

A large, stylized green leaf graphic is positioned on the left side of the slide. It has a central vein and several smaller veins branching out, creating a textured, layered appearance. The leaf is oriented vertically, with its stem pointing downwards.

**ЦЕНТАР ЗА УПРАВЉАЊЕ ЖИВОТНОМ
СРЕДИНОМ**

ХВАЛА НА ПАЖЊИ !

www.sepa.gov.rs